

Щодо швидкості розгляду справ, то вона, залишаючись порівняно невисокою, враховуючи постійний характер діяльності Суду, безумовно, є вищою ніж у Комісії. Безумовно, діяльність Європейського Суду з прав людини не є абсолютно бездоганною, а його рішення не завжди мають однозначний характер. Водночас, аналіз практики Суду, особливо останніх років, свідчить про те, що Суд, навіть в умовах розширення його повноважень та надання його рішенням юридично зобов'язуючого характеру, помірно використовує ці повноваження, послідовно застосовуючи принципи тлумачення.

Отже, застосування практики Європейського суду сприяє утвердженню національного судочинства як такої системи правосуддя, що відповідає міжнародним стандартам щодо захисту прав і свобод людини, зміцнює довіру громадян до судів. Тільки забезпечивши якісне правозастосування на національному рівні, можна скоротити велику кількість заяв, що надходять до Страсбурга від громадян України, підняти на міжнародній арені імідж України як правової держави. Також важливо, щоб рівень професіоналізму і неупередженості правосуддя в нашій державі задовольняв потреби громадянського суспільства.

Список використаних джерел:

1. Етнократологічний словник: Енцикл.-довід. слов. / За ред. О. В. Антонюка, М. Ф. Головатого, Г. В. Щокіна. – К. : МАУП, 2007. – 576 с.

Шепшелей Р. В.,

слушач 3 курсу ННІЗДН НАВС.

СУДОВА ВЛАДА В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

В сучасних умовах розбудови правової системи України з проголошенням державної незалежності докорінно змінилася судова система України. На сьогоднішній день ні в кого не викликає сумніву твердження, що неодмінною умовою побудови в Україні правової держави і утвердження в практичній діяльності принципу верховенства права є становлення поряд із законодавчою і виконавчою гілками влади сильної і незалежної судової влади.

Робота останнього десятиліття по реформуванню вітчизняної судової системи, нажаль, не дала позитивних результатів. І тут можна виділити ряд об'єктивних причин, що стали на заваді. Це і форсування закордонного досвіду організації судової влади та правосуддя на вітчизняний правовий простір через призму старої вітчизняної практики та на старих засадах командно-адміністративного управління. Крім того, судова реформа проводилась без комплексної та одночасної перебудови судової системи, прокуратури й адвокатури, які є головними опорами судової влади та правосуддя.

Сьогодні взято курс на європеїзацію судочинства. Проте досягти результатів у цьому напрямі буде неможливо, якщо судова реформа не ґрунтуватиметься на одній ідеї. Тому залишається актуальним питання незалежності судової влади, і в різні історичні епохи її правове забезпечення залежало і залежатиме від правової культури, розвиненості правової системи, політичного режиму, ідеалів держави та суспільства.

Судова система – це одна із підвалин державності. Вона має забезпечити правосуддя для кожної особи у порядку, встановленому законодавством України. Відповідно до ст. 124 Конституції України [1] та ст. 3 Закону України "Про судоустрій та статус суддів" [2] судову систему України складають суди загальної юрисдикції та суд конституційної юрисдикції.

Місцевий суд є судом першої інстанції, який розглядає справи, котрі віднесені процесуальним законом до його підсудності.

Як визначено у ст. 5 Міжнародного пакту, кожен має право на перегляд рішення по його справі судовою інстанцією вищого рівня. В Україні це право реалізують суди апеляційної та касаційної інстанцій. Апеляційне провадження є додатковою гарантією справедливості рішення, прийнятого місцевим судом. Однією із стадій судочинства є касаційне провадження, змістом якого є перевірка судом вищої інстанції за касаційною скаргою судових рішень апеляційних судів, а також вироків місцевих судів і ухвал апеляційних судів, постановлених щодо цих вироків.

Пріоритетним напрямом діяльності Конституційного Суду України є здійснення конституційного судочинства в Україні. Втім, це не єдина функція суду, також виділяють функції офіційного тлумачення законів, арбітражу, конституційного правосуддя. У механізмі захисту прав і свобод людини та громадянина особливе місце належить конституційному контролю та нагляду.

Аналіз останніх наукових праць засвідчує, що особлива увага спрямована як до проблем діяльності судової влади взагалі [3, 4], так і до інституту суду присяжних зокрема [5], які обумовлюється як недоліками судової влади та судочинства, так і законодавчим вакуумом щодо процесуальної форми його діяльності, новими обертами судово-правової реформи та її черговими ідеологічними і концептуальними обхідними шляхами. На жаль, одностайної думки правознавців щодо доцільності такого інституту в Україні немає, хоча на папері його давно запроваджено. Створення суду присяжних в Україні має як позитивні, так і негативні сторони.

Проблеми, пов'язані з діяльністю судів та судової системи, є одними з найбільших проблем, які сьогодні стоять перед Україною. Судову систему критикують за її неефективність, брак прозорості та надійності. З більшою частиною зауважень слід погодитися та визнати, що деякі новели Закону України "Про судоустрій і статус суддів" є спірними для судоустрою країни. Зазначені зміни до судоустрійного законодавства України вже отримали попередні оцінки з боку міжнародних організацій і окремих експертів. Так, ще до прийняття Закону його проект був розглянутий Венеціанською комісією, яка разом із Дирекцією з технічного співробітництва Генеральної Дирекції з прав людини та правових питань РЄ підготувала й ухвалила висновок, а саме позитивно було оцінено пропозиції законопроекту щодо фіксування принципів судової влади та її побудови та норми, що зміцнюють незалежність окремо взятих суддів.

Розробляючи подальший хід судової реформи, необхідно судову систему, а також судову владу України в цілому, розглядати як невід'ємну частину державної влади, що залежить від структурних або функціональних змін у державному механізмі, напрями розвитку країни. Ці зміни можуть бути викликані як внутрішньодержавними факторами, так і зовнішніми. Сучасність

вимагає приведення у відповідність законів або внесення змін до чинного законодавства в судовій системі, чи оновлення судової реформи.

Таким чином, важливе значення має закінчення реформи судової системи у напрямі її спрощення з урахуванням принципів єдності та спеціалізації, забезпечення доступності суду для населення та незалежності суду, виправлення помилок при реалізації принципу ієрархічності та інстанційності.

Список використаних джерел:

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної ради України 28.06.1996. – К.: Преса України, 1997. – 80 с.
2. Закон України "Про судоустрій і статус суддів" від 7 липня 2010 р. № 2453-VI // Голос України. – 2010. – 3 серпня. – №142.
3. Groshewiy Yu. Problemy reformuvannya kriminal'nogo sudochинства // Pravo Ukraini. – 2009. – №2. – С. 4-10.
4. Onopenko V. Mehanizm zakhistu prav lyudynи v Ukraini potrebuє istotnogo вдoskonalennya // Pravo Ukraini. – 2011. – №7. – С. 64-68.
5. Terushnyk V.M. Sud prysyaznykh: rostky i suty іdeї ta її mīmikriya при reformuvannі kriminal'nogo sudochинства. // Pravo. Ukraini. – 2012. – №7. – С. 274-278.

Лавриненко О. А.,

слухач 5-В курсу ННІЗДН НАВС.

КОНСТИТУЦІЙНІ ІНСТИТУТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬОЇ ДЕМОКРАТІЇ

Демократія є однією із найважливіших форм організації влади.

Складовими демократії є: 1) народовладдя, верховенство народу як джерела влади; 2) рівноправність громадян, яка характеризується обсягом прав і свобод кожної людини; 3) свобода особистості.

Народовладдя (гр. *demos* – народ, *kratos* – влада) – це влада, що здійснюється народом в інтересах народу.

Складовими поняття "народовладдя" є народ (сукупність індивідів, що мають певні права щодо державної влади) та влада. Міра співвідношення цих складових і визначає реальність влади народу. Свою владу у державі народ може реалізовувати шляхом безпосередньої (прямої) і представницької (непрямої) демократії.

Представницька демократія – це вираження волі громадян через обраних ними представників до органів державної влади та місцевого управління (самоврядування). Так, представниками волі громадян є всенародно обраний Президент, парламент, ради (муніципалітети) різних рівнів та інші представницькі органи. Від їхнього імені ці органи здійснюють свої повноваження та діяльність. Тобто громадяни делегують їм свої повноваження і можуть впливати на них. Це можуть бути накази виборців, відкликання депутата чи президента.

Безпосередня демократія – це пряме волевиявлення народу, що здійснюється шляхом референдумів, виборів, зборів, мітингів, сходів тощо.